

WERELDWIJZER

FILIPPIJNEN

DICK POPPE

INHOUD

ACHTERGRONDEN	9	De jeepney	56
Topografie en klimaat	9	De taal	58
Geschiedenis	15	Sport en spel	59
De eerste bewoners	15	Algemeen	59
Cultuurinvloeden vanuit andere delen van Azië	16	Hanengevechten	59
Meer dan drie eeuwen		Watersport	60
Spaanse heerschappij	17	Eten en drinken	61
Amerikaans bewind	23	Het voedsel van alledag	61
De Filippijnen tijdens de Tweede Wereldoorlog	24	Eetgelegenheden	62
De periode na de Tweede Wereldoorlog	25	Vleesgerechten	62
Bevolking	27	Visgerechten	62
De negrito-stammen	29	Miegerechten en soepen	64
Stammen van het Centrale Bergland van Luzon	30	Specialiteiten	64
De Mangyan van Mindoro	35	Dranken	64
Stammen van Palawan	35	Tropisch fruit	66
De islamitische bevolkingsgroepen	37	De Filippijnse natuur	68
De zeezigeuners van de Sulu-archipel	38	Bosgebieden van het binnenland	69
Animistische stammen van Mindanao	39	Zoetwaterbiotopen	73
Religie	41	Cultuurlandschappen	74
Een katholiek bolwerk in Azië	41	Grotten en kliffen	76
Christelijke feesten en ceremonies	44	Zandstranden en mangrovebossen	76
De islam en andere godsdiensten	47	Koraalriffen	80
Economie	48	Open zee	83
Kunst en cultuur	50	Natuurbescherming op de Filippijnen	83
De prekoloniale periode	50	Northern Sierra Madre Natural Park (Isabela, Luzon)	84
Architectuur	51	Mt. Pulag National Park (Benguet, Luzon)	84
Beeldhouw- en schilderkunst	53	Bataan Natural Park (Bataan, Luzon)	84
Weefkunst en andere ambachten	54	Mt. Makiling Forest Reserve (Laguna/Batangas, Luzon)	85
Muziek en dans	54	Quezon National Park (Quezon, Luzon)	85
Nationale dracht	56	Mt. Isarog National Park (Camarines Sur, Luzon)	85
		Mt. Mayon National Park (Albay, Luzon)	85

Bulusan Volcano National Park (Sorsogon, Luzon)	86	Algemeen	106
Mt. Iglit - Mt. Baco National Park (Mindoro Occidental)	86	Bedelaars	108
Naujan Lake National Park (Mindoro Oriental)	86	Bergbeklimmen	108
Mt. Kanlaon Natural Park (Negros)	86	Bergwandelingen	109
Rajah Sikatuna National Park (Bohol)	86	Boeken	109
Mt. Apo Natural Park (Davao, Mindanao)	86	Contacten	109
Mt. Kitanglad Range Natural Park (Bukiknon, Mindanao)	87	Criminaliteit/diefstal en veiligheid	109
Agusan Marsh Wildlife Sanctuary (Agusan del Sur, Mindanao)	87	Culturele evenementen	110
St. Paul's Underground River National Park (Palawan)	87	Diepzeeduiken	110
Tubbataha Reef National Marine Park (Suluzee)	87	Drinkwater	110
PRAKTISCHE INFORMATIE	89	Elektriciteit	111
Voor de reis	89	Feestdagen en festivals	111
Ambassades en consulaten	89	Foaien	112
Benodigde reisdocumenten	89	Fotografie	112
Geld	90	Gedrag en gewoontes	113
Douane	90	Gehandicaptten	113
Drugs	91	Het huren van een auto of motorfiets	113
Klimaat en beste reistijd	91	Individueel reizen	114
Gezondheid	91	Insecten	114
Bagage	92	Internationale studentenkaart	114
Vervoersmogelijkheden naar de Filippijnen	92	Internet	114
Terugreis	94	Kaarten	115
Tijdens de reis	94	Kleding	115
Nuttige adressen	94	Klimaat	115
Gezondheid	95	Kranten en tijdschriften	115
Geld	95	Levensmiddelen	115
Overnachtingsmogelijkheden	96	Markten	116
Vervoer op de Filippijnen	98	Maten en gewichten	116
Van A tot Z	106	Musea	116
Afdingen	106	Nationale parken	116
Afstanden	106	Nationale vlag	116
Alcohol	106	Naturisme	117
Amusement/avondleven	106	Openingstijden van kantoren en winkels	117
		Politie	117
		Post en postzegels	117
		Prijzen	117
		Prostitutie	118
		Radio en televisie	118
		Reisorganisaties	118
		Restaurants	118
		Souvenirs	118
		Stranden	119
		Taal	120
		Telefoon	120

Tijdverschil	120	Zuid-Luzon	175
Toiletten	120	Kleinere eilanden rond	
Trektochten	120	Zuid-Luzon	183
Verkeersregels	120	Mindoro	187
Vervoer	121	De Visayas - Cebu	193
Voorbehoedsmiddelen	121	Cebu City	195
Vrouwelijke reizigers	121	Excursies vanuit Cebu	
Wandelingen	121	City	200
Wasserijen	122	De Visayas - Bohol	211
Watersporten	122	De Visayas - Leyte en Samar	219
Zon	122	De Visayas - Negros	227
Zwemmen	122	De Visayas - Panay	237
		Kleinere eilanden bij	
		Panay	241
BEZIENSWAARDIGHEDEN	123	Mindanao	249
Manila	123	Noordelijk Mindanao	252
Het centrum	126	Zuidelijk Mindanao	255
Intramuros	126	Westelijk Mindanao en	
Rizal Park	131	de Sulu-Archipel	260
Ermita en Malate	132	Palawan	275
Manila noordelijk van		Centraal-Palawan	278
de Pasig	133	Noord-Palawan	283
Zuidelijke stadsdelen	138	Zuid-Palawan	284
Pasay City	138		
Las Piñas	138	Woordenlijst Nederlands –	
Makati	138	Filipino - Cebuano	288
Centraal-Luzon	147		
Corregidor	147	Literatuur	297
Bataan	148		
Zambales	148	Over de auteur	300
De Centrale Vlakte	150		
Lake Taal en Taal Volcano	150	Register	301
Pagsanjan	151		
Mt. Makiling en omgeving	152		
Badplaatsen zuidelijk			
van Manila	154		
Noord-Luzon	157		
Het Centrale Bergland	157		
Baguio	157		
Kabayan	160		
Bergroute Baguio-Bontoc	161		
Bontoc	161		
Sagada	163		
Banaue	164		
De noordwestkust	165		
De Cagayan-vallei en			
de Sierra Madre	170		

Negrito-stammen:

1. Aëta (Baluga)
2. Atta (Pugot)
3. Dumagat
4. Agta
5. Ati

Stammen van het Centrale Bergland:

6. Ifugao
7. Bontoc
8. Ibaloi
9. Kankanaï

10. Kalinga
11. Tinggian
12. Apayao (Isneg)

Mangyan van Mindoro:

13. Alangan
14. Hanunóo

Stammen van Palawan:

15. Calamianon
16. Tagbanua

17. Batak
18. Pala'wan

Islamitische bevolkingsgroepen:

19. Maranáo
20. Maguindanao
21. Tausug
22. Samal
23. Yakan
24. Bajao (Badjao)
25. Jama-Mapun

Animistische stammen van Mindanao:

26. Manobo
27. Bagobo
28. Subanon
29. Tiruray
30. T'boli
31. Mandaya
32. Mansaka

Ati jongens, Boracay

In verband met de slechte werkgelegenheidssituatie en het lage loonpeil is er de laatste tientallen jaren ook een sterke trek op gang gekomen van Filippijnse arbeidskrachten naar het buitenland (o.a. Arabische olielanden, Verenigde Staten en West-Europa). De meeste van de huidige Filipino's zijn van Maleise herkomst. Een in economisch opzicht belangrijke minderheidsgroep vormen de circa een half miljoen Chinezen van wie de meesten de Filippijnse nationaliteit bezitten. In verband met de eeuwenlange koloniale overheersing zijn er ook talloze Filipino's met Spanjaarden of Amerikanen onder hun voorouders.

Ongeveer 8 miljoen Filipino's worden gerekend tot de zogenoemde culturele minderheden. Hierbij zijn inbegrepen de islamitische volken in het zuiden en de nog – min of meer – in stamverband levende bevolkingsgroepen in verschillende delen van de archipel. Deze culturele minderheden zijn in volkenkundig opzicht erg interessant en de belangrijkste groepen worden daarom apart besproken.

De negrito-stammen

Voorzover men kan nagaan vormen de negrito's de thans nog levende vertegenwoordigers van de oerbevolking van de Filippijnen. De naam 'negrito' ('kleine neger') danken zij aan hun kleine gestalte (lengte circa 1,50 m), hun donkere huidskleur en hun nogal kroezige haar. Hoewel dat vroe-

PRAKTISCHE INFORMATIE

VOOR DE REIS

Ambassades en consulaten

Adressen en telefoonnummers zijn opgenomen onder voorbehoud van eventuele tussentijdse wijzigingen.

- *Filippijnse ambassade in Nederland*

Laan Copes van Cattenburch 125

2585 EZ Den Haag

☎ 070-3604820/21

www.philembassy.nl

- *Filippijnse consulaat-generaal*

Horatio Strawinskylaan 659

Tower C Level 6

1077 XX Amsterdam

☎ 020-7147100

- *Filippijnse consulaat-generaal*

Albert Plesmanweg 63

3088 GB Rotterdam

☎ 010-4873300

- *Filippijnse ambassade in België*

85 Rue Washington,

1050 Brussel

☎ 02-5331806

www.embassy.belgamedia.be/philippines/embassy

- *Filippijns verkeersbureau in Duitsland*

Philippine Department of Tourism,

Kaiserhofstrasse 7,

D-60313 Frankfurt am Main

☎ (069) 20893; 20894

Benodigde reisdocumenten

Reizigers uit Nederland of België hebben

voor een verblijf korter dan 21 dagen geen visum nodig mits ze beschikken over een geldig paspoort en doorreis- of retourticket. Voor een verlenging van het verblijf kan men zich wenden tot de Commission on Immigration and Deportation, Magellanes Drive, Intramuros, Manila of de kantoren van deze instantie in Cebu City, Angeles City en San Fernando (La Union). Indien men van plan is langer dan 21 dagen te blijven verdient het echter de voorkeur een visum aan te vragen bij de diplomatieke vertegenwoordigers van de Filippijnen in Nederland of België (zie adressenlijst). Doe de aanvraag ca. 3 weken voor het vertrek. Het visum blijft 3 maanden na afgiftedatum geldig. Voor de aanvraag dient u mee te nemen: pasfoto's, een vluchtbevestiging en een salarisafschrift. De kosten per visum bedragen circa € 30 (afhankelijk van de dollarkoers; situatie 2008). Als u met een visum het land binnenkomt heeft u recht op een verblijf van 59 dagen. Als u langer wilt blijven moet het visum verlengd worden bij de Commission on Immigration and Deportation in Manila, waar een 'Emigration Clearance Certificate' verstrekt kan worden. Indien men na een verblijf van meer dan een jaar de Filippijnen weer verlaat moet men 'travel tax' (reisbelasting) betalen. Voor actuele informatie over de extra kosten voor een verblijfsvergunning langer dan 59 dagen kunt u navraag doen bij de Filippijnse ambassades. U kunt tevens de website van de Philippines Department of Foreign Affairs raadplegen (www.dfa.gov.ph).

Een aparte categorie reizigers vormen de 'balikbayans' ('zij die terugkeren naar

hun land'), elders in de wereld woonachtige Filipino's en Filipina's die - bijvoorbeeld op vakantie - terugkeren naar hun geboorteland. Als zij de Filippijnen weer verlaten moeten ze eveneens travel tax betalen, tenzij ze beschikken over een paspoort van hun huidige woonland. Een verzoek om vrijstelling van travel tax kan aangevraagd worden bij de Filippijnse ambassades en consulaten in Nederland en België. Balikbayans hebben recht op een verblijfsduur van een jaar op de Filippijnen. Dit geldt ook voor hun getrouwde partners, mits zij gelijktijdig in het land arriveren.

Geld

De officiële munteenheid is de Filippijnse peso of piso, welke is onderverdeeld in 100 centavos. In 2008 kwam een Euro op de Filippijnen ongeveer overeen met 65-70 pesos. In de duurdere hotels kunt u meestal ook betalen met Amerikaanse dollars of gebruikmaken van creditcards. Reischeques kunnen ingewisseld worden bij de banken in grotere steden, maar worden niet door alle bankmaatschappijen geaccepteerd. Gebruik bij voorkeur dollarcheques (Bank of America; American Express). Indien men overweegt voorafgaande aan de reis Filippijnse pesos aan te vragen bij een Nederlandse of Belgische bankinstelling moet men zich reali-

seren dat er dan een zeer ongunstige koers wordt gerekend. In plaats daarvan is het handiger om wat Amerikaanse dollars (in kleinere biljetten) mee te nemen voor bijvoorbeeld het vervoer per taxi vanaf de luchthaven naar het hotel. Ter plaatse kunt vervolgens tegen een veel gunstiger koers uw reisgeld omwisselen in pesos (zie verder pagina 93).

Als u overgehouden pesos wilt terugwisselen moet u de banknota's ('Official Receipt') kunnen tonen. Men mag overigens slechts maximaal 10000 pesos zonder aangifte in- of uitvoeren (ook bij het terugwisselen van pesos in Europa moet u overigens rekenen op een ongunstige koers).

Douane

Toeristen mogen alles wat ze voor normaal gebruik op reis nodig hebben vrij invoeren. Hiertoe kunnen gerekend worden een voldoende hoeveelheid kleding, enkele sieraden, 2 fototoestellen met benodigde films, 1 film- of videocamera, 1 verrekijker, 200 sigaretten (of 50 sigaren of 250 gram tabak) en 2 flessen alcoholische drank van elk niet meer dan 1 liter inhoud. Verboden in te voeren zijn onder meer de volgende artikelen: vuurwapens of delen daarvan (inclusief replica's), explosieven en munitie, pornografisch en subversief materiaal, drugs en giftige stoffen, planten en zaden. Wat

En biljet van 100 peso

De Visayas - Cebu

Tussen de twee grootste eilanden van de Filippijnen, Luzon en Mindanao, ligt een groep eilanden welke gezamenlijk worden aangeduid als de Visayas. Voor veel toeristen die dit gebied bezoeken is Cebu City de eerste bestemming. Van daaruit kan men gemakkelijk per boot of vliegtuig de andere eilanden van de Visayas bereiken. Oostelijk van Cebu ligt Bohol en meer naar het noordoosten bevinden zich de eilanden Leyte en Samar die zowel in geografisch als in cultureel opzicht min of meer een twee-eenheid vormen. De belangrijkste eilanden in het westelijk deel van de Visayas zijn Negros en Panay.

Het langwerpige eiland Cebu vormt het geografische middelpunt van de Visayas. De noord- en zuidpunt zijn 220 km van elkaar verwijderd, maar de maximale breedte van Cebu bedraagt slechts 40 km. Over de lengteas van het eiland loopt een lange bergrug waarvan de toppen hoogten bereiken tussen circa 500 en 1000 m.

Reeds geruime tijd voordat Magalhães op 7 april 1521 arriveerde op Cebu, toentertijd nog Sugbu geheten, fungeerde het eiland al als belangrijk handelscentrum voor Chinezen en andere Oost-Aziatische kooplieden. Tijdens de eerste week van hun verblijf ging het Magalhães en zijn Spaanse expeditieleiden nog voor de wind. De plaatselijke heerser Rajah Humabon sloot een bondgenootschap met de Spanjaarden en liet zich samen met zijn vrouw Juana en honderden volgelingen bekeren tot het christendom. Ter gelegenheid hiervan schonk Magalhães aan Juana een beeltenis van het Heilig Kind en op de plek waar de eerste heilige mis werd gehouden op het eiland plaatste hij een houten kruis. Het tij keerde echter door de smadelijke nederlaag van de Spanjaarden op het naburige eiland Mactan, waarbij Magalhães de dood vond (zie ook pagina 19).

Ruim veertig jaar later verliep de expeditie van Miguel Lopez de Legazpi meer succesvol voor de Spaanse veroveraars. Op 27 april 1565 nam hij het eiland Cebu in bezit en tijdens datzelfde jaar vestigde hij de stad Cebu, welke van 1565 tot 1571 als hoofdstad zou fungeren van de nieuwe Spaanse kolonie.

Thans is Cebu na Metro Manila het belangrijkste economische centrum van de Filippijnen. De 'Queen City of the South', zoals de stad ook wel genoemd wordt, is een knooppunt van boot- en vliegzeizen naar allerlei plaatsen in de archipel. De vooraanstaande plaats van Cebu is mede te danken aan de relatief grote Chinese gemeenschap van de stad. De bestaansmiddelen en economische activiteiten op het eiland zijn vrij gevarieerd. Er worden verscheidene delfstoffen gewonnen, o.a. kolen en ijzererts. De grote kopermijn bij de aan de westkust gelegen plaats Toledo is thans niet meer in bedrijf. Het grootste deel van het eilandoppervlak is in cultuur gebracht. Op veel plaatsen is maïs het belangrijkste gewas, maar in het noorden bevinden zich ook uitgestrekte suikerrietvelden. De mango's van Cebu genieten een goede reputatie en zijn gedurende de oogstperiode (maart-mei) zeer goedkoop. Bekende exportartikelen zijn rotanmeubels en allerlei van schelpen gemaakte siervoorwerpen. Ook

industriële vestigingen (o.a. op de Mactan Export Processing Zone) vormen een belangrijke ondersteuning van de plaatselijke economie.

Cebu City

Qua bevolkingsaantal is Cebu City de op twee na (Manila en Davao) grootste stad op de Filippijnen. De stad wordt aan de oostkant begrensd door de zee kust, vanwaar men uitzicht heeft op Mactan Island en in de verte ook de contouren ziet van Bohol. Aan de westzijde vormt het gebergte van het binnenland een fraaie achtergrond van de stad waarvan de betere woonwijken zich uitstrekken tot in het heuvelland aan de voet van de bergrug. De eigenlijke stadskern bevindt zich rond **Colon Street**, de oudste straat op de Filippijnen. Van het oorspronkelijke karakter van de straat is echter vrijwel niets overgebleven aangezien de huidige bouwwerken dateren uit recente tijd.

Een goed begin van een stadsbezigting vormt **Fort San Pedro**. In 1565 werd hier onder leiding van Legazpi een palissadefort gebouwd. De naam San Pedro is afgeleid van het vlaggenschip waarmee hij zijn expeditie begonnen was. In 1738 ontstond het huidige robuuste stenen bouwwerk. De vesting was aanvankelijk vooral bedoeld om aanvallen te weren van de uit het zuiden van de archipel afkomstige Moropiraten. Na de Filippijns-Amerikaanse oorlog (1899-1901) gebruikten de Amerikanen het fort als verdedigingspunt en kazerne en tijdens de Tweede Wereldoorlog gebruikten de Japanners het als gevangenis. Ten gevolge van de gevechten liep het bouwwerk nogal wat schade op maar dankzij herstelwerkzaamheden verkeert het thans weer in een redelijk goede staat.

Paardenkoetsje in Cebu City